

## Verhaal van de dag



Twee rouwende dames lopen terneergeslagen door het Piet Florisdal in de Noordwijkse duinen. „Wat zullen we Antoinette missen”, verzuchten ze.

Een veertigtal droevige nabestaanden nam vorige week woensdag afscheid van de fictieve vijftiger Antoinette in het Noordwijkse Piet Florisdal.

FOTO HIELCO KUIPERS

De vraag naar persoonlijke elementen tijdens de uitvaart stijgt

# Een laatste reis door de vrije natuur



Marlies Vording  
m.vording@hollandmediacombinatie.nl

**Noordwijk** \* Staatsbosbeheer, beheerder van de duinen en bossen tussen Scheveningen en de grens van Noord- en Zuid-Holland, gaf onlangs voor de eerste keer groen licht aan een uitvaartonderneming om herdenkingen op een locatie midden in het natuurgebied te houden. Dagelijkse, het bedrijf in kwestie, hield er vorige week woensdag voor het eerst een 'try-out' herdenkingsbijeenkomst. Een volledig in scène gezette oefening om de laatste puntjes op de i te zetten.

### Afscheid

In het bijzijn van een veertigtal zogenaamde vrienden, familieleden en collega's werd afscheid genomen van de fictieve vijftiger

Antoinette. De plechtigheid begint op traditionele wijze met het condoleren van de 'nabestaanden'. Twee kale mannen wachten netjes op hun beurt. „Zit je haar goed?“, vraagt de één grappend aan de ander, terwijl ze samen het lange, groene veld oplopen.

### Partytent

Na deze formaliteit leidt de 33-jarige ceremoniemeester Sophie Looijestijn de menigte via een wandelpad het bos in. Onder de voeten kraken de schelpen, takjes en houtsnippers, die het pad verhardten. Op een open plek blijft ze staan. „Het zand tussen de tenen, de wind in de haren en het geruis van de zee, dat is waar Antoinette zoveel van hield“, spreekt ze op melancholische toon. Daarna speelt een muzikant een stukje op een houten fluit en lopen de gasten naar een grote, zandkleurige partytent.

### 'De wind in de haren en het geruis van de zee'

Boswachter Mark Kras slaat het schouwspel van een afstandje gade. „Mensen verzinnen steeds meer dingen“, zegt hij lachend. „De beleving is in de duinen heel anders dan in een gebouw. Zolang ondernemers rekening houden met de natuur, er vanuit de maatschappij animo is voor het project en het past in de omgeving, stemmen wij in.“ Dan wijst hij naar de beukenhouten doodskist. „Die is geleverd door Staatsbosbeheer en gemaakt van Nederlands hout.“ Monique van Reisen, uitvaartverzorgster van Dagelijkse, kijkt trots

toe. De figuranten voor de ceremonie, heeft ze in twee weken tijd bij elkaar weten te krijgen. „Ik heb mijn zoons ook ingeschakeld“, zegt ze vrolijk, terwijl ze naar twee jongetjes in het gezelschap wijst.

### Opgelaten

Anderhalf jaar geleden begon de blondine, die van huis uit fotografe is, met de ontwikkeling van het concept voor persoonlijke uitvaarten in de natuur. „Bij de herdenkingsdiensten van mensen in mijn eigen omgeving merkte ik dat de manier waarop de dienst verliep, niet bij mij paste“, legt ze uit. „Vaak was de ceremonie in een kerk of aula. Ik vind het niks om in een stijve, zwarte jurk tegen de ruggen van anderen aan te staren. De sfeer is opgelaten, mensen worden lacherig en pas naderhand komen de emoties los.“ De ondernemster is van mening dat een persoonlijke herinnering

aan een uitvaart het rouwverwerkingsproces bevordert. „Je voelt je middenin het duin veel meer verbonden met elkaar en de overledene dan ergens in een kil gebouw, waar de volgende familie al klaarstaat na de bijeenkomst“, zegt ze. „Bovendien kunnen mensen hier echt de tijd nemen om stil te staan bij het leven en hun dierbare te herdenken.“

### Traditioneel

Uitvaartondernemers uit de regio Leiden merken dat de vraag naar herinneringsdiensten in de natuur toeneemt. Volgens Eke de Vries van Yarden & De Vries Uitvaartzorg in Leiderdorp kiezen echter veruit de meeste klanten nog voor een traditionele dienst in kerk of aula. „Mensen hebben een bepaald beeld van hoe het hoort. Hoe doen de burens het en hoe heb ik het bij eerdere diensten gezien?“ Wel ziet de ondernemer de afgelopen jaren

### 'Het meebrengen van de doodskist is nog vaak taboe'

een omschakeling in de uitvaartzorg. „Het persoonlijke aspect komt centraler te staan“, zegt hij. Daarom vindt hij het belangrijk om een breed scala aan mogelijkheden te kunnen bieden. „Een ceremonie in de natuur past daarbij.“ Nora Nowee van uitvaartonderneming Monuta Van der Luit Leiden denkt dat die omschakeling deels haar oorsprong vindt in de ontkerking in Nederland. „Omdat de kerk in het leven van veel Nederlanders geen grote rol meer speelt, komt het herinneren van het leven

van de overledene centraal te staan“, legt ze uit. „Ook zien mensen op televisie de begravingen van beroemdheden. Hierdoor zijn ze zich bewuster van de mogelijkheden.“

### Taboe

Juist van de mogelijkheden wordt door begrafenisondernemingen volgens Reisen nog te weinig gebruik gemaakt. „Het meebrengen van de doodskist naar niet-traditionele plekken, zoals het strand, het bos of een café, is bijvoorbeeld nog vaak een taboe. En dat terwijl er qua regelgeving op dat gebied veel kan en mag.“ Ze sluit af. „Ik was laatst bij een uitvaart in een Scheveningse strandtent. Toen de kist naar buiten werd gedragen, kwam toevallig een groep wandelaars voorbij. Die reageerden opvallend positief en verrast. Stuk voor stuk vonden ze het prachtig dat zoiets mogelijk was.“